

Γιαγιάδες Αγράμματες-Σοφές (Ζωή Δενδραμή)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : 22 Μαΐου, 2011

Ήμουν πολύ τυχερή στην ζωή μου, πού γνώρισα τις δυό γιαγιάδες μου, τις μητέρες και τών δυό γονιών μου. Μ' αγαπούσαν πολύ και μέ συμβούλευαν συνέχεια χωρίς νά αντιλαμβάνομαι τότε πόσο σοφές ήταν οι κουβέντες τους. Κουβέντες διδάγματα πού καθημερινά σχεδόν σκουντουφλάνε στό υποσυνείδητό μου, προσπαθώντας νά κάνουν θόρυβο γιά νά τούς δώσω σημασία. Νά με ταρακουνήσουν, νά μέ ξυπνήσουν. Νά μήν ξεχάσω όσα οι «αγράμματες» εκείνες γυναίκες μέ δίδαξαν. Εκτός από τις συνηθισμένες συμβουλές (πού δίνουν όλες οι γιαγιάδες στά εγγόνια τους), μέ μάθαιναν πρώτα απ' όλα πώς νά είμαι καλή νοικοκυρά. Πώς νά ανοίγω φύλλα γιά πίτα, πώς νά φτιάχνω ψωμί, νά διαλέγω τις φακές κλπ. Μέ μάθαιναν όμως και πώς νά αυτοσυντηρούμαι γιά νά μήν έχω κανέναν ανάγκη, όπως έκαναν κι εκείνες. Πώς, δηλαδή, νά καλλιεργώ διάφορα λαχανικά στόν κήπο, νά αρμέγω τήν κατσίκια, νά περιποιούμαι τις κότες, τά κουνέλια, νά πλέκω, πώς νά στοιβάζω ξύλα στό τζάκι γιά καλύτερη φωτιά και όλες αυτές τις δουλειές πού γιά εκείνες ήταν δεδομένο ότι έπρεπε κάθε κορίτσι νά ξέρη. Απαραιτήτως! Ανάμεσα στ' άλλα έβρισκα επίσης πάρα πολύ ενδιαφέρουσες τις γνώσεις τους γιά διάφορα θαυματουργά γιατροσόφια, χρησιμοποιώντας υλικά από τήν φύση, όπως χαμομήλι, σκόρδο, τσουκνίδα, κρεμμύδι, λεμόνι κ.ά., πού επιβαλλόταν νά τά γνωρίζουν γιατί δέν υπήρχαν στην εποχή τους φαρμακεία. Οι «παλιοί» ήξεραν πάντα τί νά πούν, όταν είχαν πονόλαιμο, πονόκοιλο, τί νά βάζουν πάνω σέ μία πληγή, αλλά και πώς νά βγάλουν έναν δύσκολο λεκέ από τά ρούχα χρησιμοποιώντας π.χ. ξύδι ή χυμό ντομάτας, καθώς και πώς νά φτιάχνουν αλισίβα από στάχτη, τό καλύτερο απορρυπαντικό ρούχων. Ό,τι χρειάζονταν γιά τήν διαβίωσή τους τό έφτιαχναν μόνες τους.

Οι γιαγιάδες μου όμως, δυστυχώς, έφυγαν γιά τήν άλλη, τήν αιώνια ζωή, πριν ακόμα κλείσω τά 18. Πριν καλά καλά εμπεδώσω όσα ήθελαν κατά βάθος νά καταλάβω. Η απουσία τους μου ήταν πολύ αισθητή. Ένοιωθα ότι έλειπαν κομμάτια τού εαυτού μου, πού μόνον εκείνες μπορούσαν νά συμπληρώσουν.

Αυτές οι απλές αγνές συμβουλές τους μέ τήν αυστηρή, αλλά τρυφερή συγχρόνως ματιά, ήταν «τροφή» γιά μένα, αστείρευτης αγάπης και γνώσης πού δέν τήν βρίσκεις σέ κανένα βιβλίο. Από τότε πού τις έχασα, όποτε τύχαινε νά βρεθώ μέ ηλικιωμένα άτομα, πάντα τά πλησίαζα μέ αγάπη και μέ λαχτάρα προσπαθούσα νά αποκομίσω,

όσο τό δυνατόν περισσότερα, από τήν ανεξάντλητη πηγή τών εμπειριών και αναμνήσεών τους. Έτσι ακριβώς, όπως έκανα μέ τίς γιαγιές μου. Τό ίδιο συνεχίζω νά κάνω και σήμερα. Προσπαθώ νά σκαλίσω και τήν πιό μικρή κρυφή γωνιά τού μυαλού τους, νά φέρω στήν επιφάνεια διάφορες λεπτομέρειες τής ζωής τους και νά διδαχθώ από αυτούς. Συναντώντας σήμερα γιαγιάδες και παππούδες πολλές φορές μάς φέρνει η κουβέντα και στό θέμα τής οικονομικής κρίσης. Όλοι τους σχεδόν σχολιάζουν μέ τόν ίδιο τρόπο τήν σημερινή κατάσταση. «Άσε μας εμάς, παιδάκι μου» μού λένε. «Εμείς έχουμε ζήσει και στήν Κατοχή. Παλέψαμε μέ τόν κατακτητή, τήν πείνα και τήν ψείρα. Έχουμε περάσει πολύ χειρότερα. Ακόμα κι άν μάς κόψουν τήν σύνταξη, εμείς πού ζούμε στήν επαρχία δέν θά πεινάσουμε ποτέ. Θά πάμε νά μαζέψουμε χόρτα νά φάμε, θά κόψουμε φρούτα από κανένα δένδρο, θά βγάλουμε λάδι από τίς ελιές μας, θά μαζέψουμε ξύλα για νά πυρωνόμαστε στό τζάκι. Αλλοίμονο σέ εκείνους πού ζούν στίς πόλεις και δέν έχουν μιά στάλα γή για νά φυτέψουν. Αλλοίμονο περισσότερο στους νέους πού δέν ξέρουν νά ξεχωρίσουν ποιά αγριολάχανα είναι φαγώσιμα για νά τά μαζέψουν. Τά νέα παιδιά σκεφτόμαστε και κλαίει η ψυχή μας».

Αυτά μού λένε οι σοφοί φίλοι μου και τότε σκέφτομαι: «Άχ, καλές μου γιαγιές... Πόσο δίκηο είχατε, όταν θέλατε νά μού μάθετε τόσα απλά, αλλά σημαντικά πραγματάκια. Άλλοτε σάς άκουγα και άλλοτε γέλαγα, νομίζοντας ότι δέν θά χρειαζόταν ποτέ ούτε κάν νά τά ξαναθυμηθώ. Μακάρι νά κατέγραφα σ' ένα χαρτί όσα μού λέγατε. Μακάρι όλοι οι άνθρωποι νά θυμόμασταν τίς συμβουλές τών γιαγιάδων και τών παππούδων μας. Τί ωραία και μεγάλη εκδίκηση θά ήταν πρός τήν κάθε κυβέρνηση, άν ξέραμε πώς νά αυτοσυντηρούμαστε, χωρίς νά χρειάζεται νά πάμε στό σούπερ μάρκετ, στόν φούρνο, στόν γιατρό, στό φαρμακείο, στό συνεργείο, στήν πιτσαρία, στό κομμωτήριο, στήν τράπεζα, στήν εφορία... Νά μήν είχαμε ανάγκη από αυτοκίνητο, υπολογιστή, πλυντήριο, κινητό τηλέφωνο, πιστωτικές κάρτες... Άν ζούσαν οι γιαγιάδες μας θά τά κατάφερναν. Μάλιστα θά γέλαγαν μαζί μας, άν μάς έβλεπαν πόσο εξαρτημένοι είμαστε από άψυχα αντικείμενα. Θά έκλαιγαν όμως βλέποντας πόσο "ξένοι" είμαστε μεταξύ μας. Πόσο μίσος, ζήλεια, αγένεια, φιλαργυρία, ψέμα και υποκρισία κυριαρχεί στήν ψυχή μας. Και δέν φτάνει πού "εξοντώνουμε" τόν πλησίον μας σέ κάθε ευκαιρία, κάνουμε και ό,τι είναι δυνατόν για νά καταστρέψουμε και τόν πλανήτη μας, εφόσον αυτό μάς επιφέρει κέρδος. Άχ, καλές μου γιαγιάδες, μακάρι νά σάς είχα πάλι κοντά μου νά μέ συμβουλευάτε πώς νά αντιμετωπίσω τά διάφορα προβλήματα. Άχ, καλές μου γιαγιούλες, τί τυχερές ήσασταν πού ζήσατε μιά άλλη εποχή... Αναρωτιέμαι... Όλοι αυτοί πού μάς κυβερνάνε δέν γνώρισαν ποτέ γιαγιά;»

(Αναδημοσίευση από «Το Βήμα των Συντακτών»)

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ

Ψηλαφώντας την των πραγμάτων αλήθεια...

<https://alopsis.gr>

(Πηγή: "Εκκλησιαστική Παρέμβαση", Μάρτιος 2011)